

GUIA PRÀCTICA PER A LA MEDIACIÓ ESCOLAR

La mediació contribueix a regular la convivència al centre desenvolupant actituds i habilitats relacionals positives, prevenint la violència, intervenint constructivament enfront dels conflictes i propiciant la reparació responsable i la reconciliació entre persones que passen molt de temps juntes. I per consegüent la millora en el clima del centre incideix positivament en la resta d'activitats educatives.

Què què cal saber sobre la mediació escolar?

- La mediació escolar té per objectiu educar per a la convivència o educar per desenvolupar les capacitats d'autonomia personal i relació social?
- Es basa en el diàleg, la cooperació i la responsabilitat de cada persona en el manteniment d'un clima pacífic, d'una relació d'autocontrol, empàtica i assertiva
- Accepta les diferències, no intenta canviar a les persones, ni les seves idees. Tan sols contribueix a evitar enfrontaments inútils i a crear consens i responsabilitat.
- Parteix del fet que quan es produeix un conflicte no es tracta de "jo" o "tu", sinó de "jo" i "tu", és a dir, "nosaltres". Quan en un conflicte, la decisió final comporta que una persona "guanyi" i l'altra "perdi" no es pot dir mai que s'ha "solucionat" el conflicte
- Es dirigeix al conjunt de la comunitat educativa: alumnat, mestres, famílies i personal de serveis i d'administració.
- Tothom que s'hagi format pot fer de mediador/a.
- La mediació no s'aplica quan el conflicte requereix intervenció terapèutica o legal.
- Els processos de mediació resulten especialment efectius a l'hora de regular els conflictes que es produeixen entre persones que mantenen una relació quotidiana.
- La mediació suposa una aportació a la cultura del diàleg, el consens i la pau en contrast a la cultura dominant del litigi, la controvèrsia i la guerra.

Què aporta la mediació als alumnes?

- La mediació contribueix a la formació integral dels alumnes.
- Ajuda a crear grup i caliu humà dins de l'aula on tothom és acceptat.
- Afavoreix la construcció d'actituds, valors i normes de manera efectiva i pràctica: no es tracta de dir què és correcte o no, ja que les activitats són participatives i s'utilitzen com a base de reflexió i acció.
- S'aprèn a defensar les pròpies idees (assertivitat), a posar-se en el lloc dels altres (empatia), a tenir en compte els interessos dels altres (col·laborar), a escoltar per comprendre (escolta activa), a pensar (reflexivament, creativament i críticament) a implicar-se en la millora del propi entorn (participació activa), a comprendre, expressar i dominar els sentiments (educació emocional), a defensar els drets de les persones (justícia social), ...
- Les nenes i els nens desenvolupen habilitats per fer front per sí mateixos als conflictes que, de manera natural, viuran al llarg de la seva vida.

Com s'implementa la mediació a l'escola?

- Hi ha tres tipus d'actuacions possibles: activitats de tutoria, servei de mediació i projecte col·lectiu.
- Les activitats de tutoria són tasques molt senzilles que acostumen a tenir una fase lúdica (ex. joc de rol, situacions imaginades...) una de reflexió i una d'aplicació a noves situacions. El/la mestre/a accepta totes les opinions i evita donar solucions.
- El servei de mediació és una instància de regulació de conflictes que no substitueix les normes de convivència de l'escola. Actua educativament i preventivament ja que s'enfoca en la responsabilització i reparació, més que no pas en la sanció.
- El servei de mediació pot oferir-se a tots els membres de la comunitat o tan sols a l'alumnat. En el darrer dels casos són el mateixos nens i nenes els que fan de mediadors/es.
- El projecte col·lectiu és un treball cooperatiu que realitzen els/les alumnes d'un grup de cara a millorar algun aspecte del seu entorn immediat: cicle inicial (classe); cicle mitjà (escola); cicle superior (comunitat educativa).

Quin és el rol del mediador/a?

- En els centres on existeix un servei de mediació les persones que es troben en una situació conflictiva poden optar per demanar la intervenció del mediador.
- El mediador reuneix a les persones en conflicte i els explica que treballaran per canviar la situació. La participació és sempre voluntària i allò que es diu és confidencial.
- El mediador no jutja, ni dóna consells, ni pren decisions: no té poder.
- Hi ha tres normes: parlar sense interrompre, evitar les desqualificacions i cooperar en la recerca d'una via de sortida.
- Els protagonistes del conflicte decideixen per ells mateixos allò que més els satisfà, el poder de decisió és a les seves mans.
- Un cop comença la trobada, el mediador escolta a cada persona per separat i mira de posar-se en el seu lloc per tal d'entendre com veu la situació, com la fa sentir i què li suposa.
- A continuació treballa per elaborar una definició conjunta del conflicte que reculli les preocupacions de cada part.
- Després convida a formular el màxim d'idees creatives i suggeriments per canviar la situació. Els protagonistes del conflicte n'escolliran les dues o tres més interessants i les exploraran, cooperant en la busca d'una via satisfactòria pels dos.
- Finalment, es pren una decisió de comú acord, el futur compliment de la qual depèn de que, durant la trobada, s'hagin transformat les actituds negatives d'una persona envers l'altra en reconeixement i revalorització mútues.
- És usual i recomanable el treball en comediació (2 mediadors), això permet que quan el conflicte és entre dos alumnes els mediadors siguin, també, alumnes; en canvi, entre docent i alumne els mediadors també serien un/a docent i un/a alumne.

PASSOS PER MEDIAR UN CONFLICTE

ENTRADA

-Donar la benvinguda a les persones i presentar-se com a mediador/a.

-Explicar les normes bàsiques:

1. Els mediadors/es no prenen partit
2. Parlar i escoltar per torns.
3. Parlar sense ofendre.
4. Cooperar per canviar la situació.

-Preguntar a cada persona: "Estàs d'acord amb aquestes normes?"

CONTA'M

-Dir: "Si us plau, explica'ns què va passar i com et vas sentir"

-Escoltar activament: parafrasejar, clarificar, resumir i reformular.

-Preguntar: "Vols afegir-hi res més?".

SITUAR-NOS

-Centrar-se en els interessos.

-Preguntar: "Què vols? Per què?".

-Escoltar activament: parafrasejar, clarificar, resumir i reformular.

-Preguntar: "Què passaria si no hi ha acord? Què pensaries si et trobessis en el lloc de l'altra persona?"

-Dir: "Els teus interessos són ... correcte?"

ARREGLAR

-Crear opcions.

-Explicar el funcionament de la "pluja d'idees" :

1. Dir qualsevol idea que se t'ocorri.

2. No jutjar ni discutir idees.

3. Aportar el major nombre d'idees possible.

4. Intentar pensar en idees originals.

-Dir: "Si us plau, penseu en idees que us podrien convenir als dos. Podeu pensar-ne alguna més?"

-Avaluar les opcions.

-Seleccionar les opcions més interessants o mirar-ne de combinar-les.

-Preguntar: "És justa aquesta opció? Podríeu complir-la? Creieu que funcionarà?"

ACORDAR

-Demandar a les persones que facin un pla d'acció: Qui farà què, quan, on i com?

-Demandar a cadascú que resumeixi el pla.

-Preguntar: "Està el problema arreglat?"

-Fer una encaixada de mans amb cada persona.

-Preguntar: "Voleu fer-vos una encaixada?".

PRIMERS PASSOS EN MEDIACIÓ

Educació Infantil

Professorat:

- Aplicació del procés de mediació en la gestió dels conflictes de l'aula.
- Titelles: representació de conflictes quotidians i solucions possibles

Alumnat:

- Racons: espai d'arreglar problemes, porta de la pau... (Tutoria)
- Cadires: boca /orella

Educació Primària

Professorat:

- Aplicació del procés de mediació en la gestió dels conflictes de l'aula
- Tutoria: Cicle Inicial (Projecte Motxill); Cicle Mitjà (Programa Decideix i Assemblea de Classe); Cicle Superior (Mediació i Assemblea de Classe)
- Assemblea de Delegats (Cicle Mitjà i Cicle Superior)
- Mediador: pràctica de la mediació amb alumnes d'altres tutories

Alumnat:

- Càrrecs: alumne mediador
- Cadires: 4 cadires per fer mediació (una per l'adult supervisor)
- Pati: alumnes de 6è com a mediadors

.....

BIBLIOGRAFIA

Fonamentat en els treballs de M. Carme Boqué i Torremorell sobre mediació escolar.